

НАЦИОНАЛЬНАЯ АКАДЕМИЯ НАУК УКРАИНЫ

ОТДЕЛЕНИЕ МОРСКОЙ ГЕОЛОГИИ И ОСАДОЧНОГО РУДООБРАЗОВАНИЯ
НАЦИОНАЛЬНОГО НАУЧНО-ПРИРОДОВЕДЧЕСКОГО МУЗЕЯ НАН УКРАИНЫ

ГЕОЛОГИЯ И ПОЛЕЗНЫЕ ИСКОПАЕМЫЕ МИРОВОГО ОКЕАНА

• Научный журнал основан в 2005 г.

Выходит ежеквартально •

2/2005

Киев — 2005

Учредители:

НАЦИОНАЛЬНАЯ АКАДЕМИЯ НАУК УКРАИНЫ
ОТДЕЛЕНИЕ МОРСКОЙ ГЕОЛОГИИ
И ОСАДОЧНОГО РУДООБРАЗОВАНИЯ
НАЦИОНАЛЬНОГО НАУЧНО-ПРИРОДОВЕДЧЕСКОГО МУЗЕЯ НАН УКРАИНЫ

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР

ШНЮКОВ Евгений Федорович (Украина)

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

Волков Игорь Иванович (Россия)
Гасик Михаил Иванович (Россия)
Глумов Иван Федорович (Россия)
Гожик Петр Феодосеевич (Украина)
Димитров Петко Стоянович (Болгария)
Дроздовская Алиса Акимовна (Украина) — ответственный секретарь
Евдошук Николай Иванович (Украина)
Емельянов Владимир Александрович (Украина)
Зиборов Альберт Петрович (Украина)
Иванников Алексей Васильевич (Украина)
Иванов Виталий Александрович (Украина)
Иноземцев Юрий Иванович (Украина)
Коболев Владимир Павлович (Украина) — зам. главного редактора
Котлиньски Рихард Анджеевич (Польша)
Краюшкин Владилен Алексеевич (Украина)
Кристов Тодор Иванович (Болгария)
Кулиш Евгений Алексеевич (Украина)
Лякишев Николай Павлович (Украина)
Митропольский Алексей Юрьевич (Украина)
Орловский Георгий Николаевич (Украина) — зам. главного редактора
Пасынков Анатолий Андреевич (Украина)
Паталаха Евгений Иванович (Украина)
Русаков Олег Максимович (Украина)
Старостенко Виталий Иванович (Украина)
Шестопалов Вячеслав Михайлович (Украина)
Шнюков Сергей Евгеньевич (Украина)
Щербаков Игорь Борисович (Украина)

Рекомендовано к печати Ученым советом ОМГОР ННПМ НАН Украины

Свидетельство государственной регистрации печатного средства массовой информации
КВ 10570 от 07.11.2005 г.

Редактор Орловская С.И.
Дизайн обложки Данченко Н.А.
Технический редактор Чабан М.С.
Компьютерная верстка Васинюк И. Г.

АДРЕС РЕДАКЦИИ:

01601, Киев-54, ул. Олеся Гончара, 55-б
Отделение морской геологии и осадочного рудообразования
Национального научно-природоведческого музея НАН Украины
Тел.: 238-19-56, 234-34-75; E-mail: nikalmas@mail.ru

Подписано в печать 05.01.2006. Формат 70 × 108^{1/16}. Бумага офсетная. Гарнитура “Школьная”.
Печать офсетная. Усл. печ. л. 15,4. Уч.-изд. л. 16,2. Тираж 300 экз. Зак. 2120.

Издательство “ЛОГОС”

Свидетельство ДК № 201 от 27.09.2000 г.

01030, Киев-30, ул. Богдана Хмельницкого, 10, тел. 235-60-03.

© Национальная Академия наук Украины, 2005

© Отделение морской геологии и осадочного рудообразования

Национального научно-природоведческого музея НАН Украины, 2005

СОДЕРЖАНИЕ

От редколлегии	5
С.И. АНДРЕЕВ Геодинамика и рудогенез Мирового океана	12
И.Ф. ГЛУМОВ, А.И. ГЛУМОВ, Ю.Б. КАЗМИН, В.М. ЮБКО Газовые гидраты Мирового океана	30
Е.Ф. ШНЮКОВ Газогидраты метана в Черном море	41
В.П. КОБОЛЕВ, Ю.П. ОРОВЕЦКИЙ Проблема эндогенных углеводородов рифтогенных узлов Земли	53
Е.Г. КОНИКОВ Колебания уровня Азово-Черноморского бассейна и миграции береговой линии в новозвксине и голоцене	68
Е.Ф. ШНЮКОВ, В.И. СТАРОСТЕНКО, А.А. ПАСЫНКОВ, Ю.И. ИНОЗЕМЦЕВ, А.С. КУЗНЕЦОВ Локальная кольцевая морфоструктура в центральной части Черного моря	76
Г.Г. ПИВНЯК, В.П. ФРАНЧУК, А.П. ЗИБОРОВ, В.П. НАДУТЫЙ, А.И. ЕГУРНОВ О необходимости научного обеспечения разработок, связанных с созданием морского горного предприятия	82
Ю.А. НЕФЕДОВ, Л.И. АНЕЛОК, С.Н. КИЛЕССО, Е.В. КРЮКОВ Особенности подготовки океанических конкреций к металлургическому переделу	89
Е.А. КИРИЧЕНКО, В.П. ФРАНЧУК, В.В. ЕВТЕЕВ, В.Г. ШВОРАК Исследование параметров колебаний транспортного трубопровода эрлифтного гидроподъема при морском волнении	95
Б.Я. САВЕНКО, С.И. ШЕПЕЛЬ, П.А. БУРТНЫЙ, Е.Е. КАРНАУХОВА Анализ петромагнитных характеристик горных пород антарктического побережья района станции Академик Вернадский	101
Ю.А. КУРНИКОВ, С.Н. КРАВЧЕНКО, М.И. ОРЛЮК Магнитный песок: новый взгляд на перспективы практического использования	111
ДИСКУССИИ	
А.А. ПАСЫНКОВ К вопросу о литодинамических процессах в Керченском проливе и районе острова Коса Тузла	120
В.М. ПЕШКОВ, А.В. ПОРOTOB, И.Н. ГУСАКОВ К вопросу о восстановлении Косы Тузла	127
ИНФОРМАЦИЯ	
Е.Ф. ШНЮКОВ, В.П. КОБОЛЕВ, О.М. РУСАКОВ, Н.А. МАСЛАКОВ Метан в осадках и водной толще Черного моря: формирование, пути переноса и роль в углеродном цикле (обзор материалов международного семинара)	135
Е.Ф. ШНЮКОВ, В.И. СТАРОСТЕНКО, В.П. КОБОЛЕВ, Г.Н. ОРЛОВСКИЙ, Т.С. КУКОВСКАЯ Геолого-геофизические исследования в 62-м рейсе НИС "Профессор Водяницкий" в Черное и Азовское моря	150
Ю. А. МУРАВЕЙНИК Новые публикации по проблемам морской геологии	155
Ю. А. РУСЬКО Достижения украинских морских геологов в экспозиции Геологического музея	160
Підручник "Основи морської геології"	161
ИЗ ИСТОРИИ НАУКИ	
К столетию со дня рождения Юрия Юрьевича Юрка	163
Гідрографія на службі морської геології (до 80-річчя з дня народження Л.І. Мітіна)	167
ЮБИЛЕЙ	
Звольському Станіславу Тимофійовичу — 80 років	170
УТРАТЫ НАУКИ	
Памяти Игоря Борисовича Щербакова	173

CONTENTS

On behalf of Editor	5
S.I. ANDREEV	
Geodynamics and the ore genesis of the World Ocean	12
I.F. GLUMOV, A.I. GLUMOV, YU.B. KAZMIN, V.M. YUBKO	
Gashyrates the World Ocean	30
E.F. SHNYUKOV	
Methan gashydrate in the Black Sea	41
V.P. KOBOLEV, YU. P. OROVETSKY	
The problem of endogenous hydrocarbon of the Earth's riftogenic junctions	53
E.G. KONIKOV	
Changes of the Azov-Black sea level and migration of coast line in New Euxine and Holocene	68
E.F. SHNYUKOV, V.I. STAROSTENKO, A.A. PASYNKOV, YU.Y. INOZEMTSEV, A.S. KUSNETSOV	
Local circular morfostructure in the central Black sea	76
G.G. PIVNYAK, V.P. FRANCHUK, A.P. ZIBOROV, V.P. NADUTY, A.I. YEGURNOV	
On necessity of scientific maintenance working out relating to creation of marine mining and metallurgical complex	82
YU.A. NEFEDOV, L.I. ANELOK, S.N. KILESSO, E.V. KRYUKOV	
Peculiarities of preparation of ocean nodules for metallurgic smelting	89
E.A. KIRICHENKO, V.P. FRANCHUK, V.V. EVTEEV, V.G. SHVORAK	
Investigation of transport tube vibration parameters in case of the heavy sea	95
B.IA. SAVENKO, S.I. SHEPEL, P.A. BURTONY, E.E. KARNAUHOVA	
Analysis of petromagnetic characteristics of rocks from the region of Academic Vernadsky Antarctic Station	101
YU.A. KURNICOV, S.N. KRAVCHENKO, M.I. ORLYUK	
Magnetic sound: New view on perspectives of practical use	111
DISCUSSION	
A.A. PASYNKOV	
On litodynamics processes in Kerchian Strait and Island Kosa Tuzla	120
V.M. PESHKOV, A.V. POROTOV, I.N. GUSAKOV	
On habilitation of Kosa Tuzla	127
INFORMATION	
E.F. SHNYUKOV, V.P. KOBOLEV, O.M. RUSAKOV, N.A. MASLAKOV	
Methan in the Black sea sediment: forming, ways of transport and role in carbon cycle (review of the reports of International seminar)	135
E.F. SHNYUKOV, V.I. STAROSTENKO, V.P. KOBOLEV, G.N. ORLOVSKY, T.S. KUKOVSKAYA	
Geologic-geophysical investigations during the 62 nd cruise of R.V "Professor Vodyanitsky" in the Black and Azov ...	150
Yu.A. MURAVEINIK	
News on marine geology	155
Yu.A. RUSKO	
Achievements of ukrainian marine geologists in Geological museum exposition	160
Course "Principles of Marine geology"	161
FROM THE HISTORY OF SCIENCE	
On the 100 th Anniversary of Yuri Yurievich Yurk	163
Hydrography works to Marine Geology (on the 80 th birthday of Lev Ivanovich Mitin	167
JUBILEE	
Zvol'sky Stanislav Timofeevich (on the eighty years old jubilee)	170
JOSSES OF SCIENCE	
In memory of Igor Borisovich Shcherbacov	173

ЗМІСТ

Від редколегії	5
С.І. АНДРЕЄВ	
Геодинаміка та рудогенез Світового океану	12
І.Ф.ГЛУМОВ, О.І. ГЛУМОВ, Ю.Б. КАЗЬМІН, В.М. ЮБКО	
Газові гідрати Світового океану	30
Є.Ф. ШНЮКОВ	
Газогідрати метану в Чорному морі	41
В.П. КОБОЛЄВ, Ю.П. ОРОВЕЦЬКИЙ	
Проблеми ендегенних вуглеводнів рифтогенних вузлів Землі	53
Є.Г. КОНІКОВ	
Колівання рівня Азово-Чорноморського басейну та міграції берегової лінії за новоевксина і голоцена	68
Є.Ф. ШНЮКОВ, В.І. СТАРОСТЕНКО, А.А. ПАСИНКОВ, Ю.І. ІНОЗЕМЦЕВ, О.С. КУЗНЕЦОВ	
Локальна кільцева морфоструктура в центральній частині Чорного моря	76
Г.Г. ПІВНЯК, В.П. ФРАНЧУК, А.П. ЗІБОРОВ, В.П. НАДУТИЙ, О.І. ЄГУРНОВ	
Про необхідність наукового забезпечення розробок, пов'язаних зі створенням морського гірничого комплексу	82
Ю.А. НЕФЕДОВ, Л.І. АНЕЛОК, С.Н. КІЛЕССО, Є.В. КРЮКОВ	
Особливості підготовки океанічних конкрецій до плавки	89
Є.О. КИРИЧЕНКО, В.П. ФРАНЧУК, В.В. ЄВТЕЄВ, В.Г. ШВОРАК	
Дослідження параметрів колівань транспортного трубопроводу ерліфтного гідропідйому за умов хвилювання моря	95
Б.Я. САВЕНКО, С.І. ШЕПЕЛЬ, П.А. БУРТНИЙ, О.Є. КАРНАУХОВА	
Аналіз петромагнітних характеристик порід антарктично- го узбережжя району ст. Академік Вернадський	101
Ю.А. КУРНИКОВ, С.М. КРАВЧЕНКО, М.І. ОРЛЮК	
Магнітний пісок: нове у перспективі практичного використання	111
ДИСКУСІЇ	
A.A. PASYNKOV	
Питання літодинамічних процесів у Керченській протоці та в районі острова Коси Тузли	120
В.М. ПЕШКОВ, О.В. ПОРОТОВ, І.М. ГУСАКОВ	
До питання про відновлення Коси Тузли	127
ІНФОРМАЦІЯ	
Є.Ф. ШНЮКОВ, В.П. КОБОЛЄВ, О.М. РУСАКОВ, М.А. МАСЛАКОВ	
Метан у осадах і водній товщі Чорного моря (огляд матеріалів міжнародного семінару)	135
Є.Ф. ШНЮКОВ, В.І. СТАРОСТЕНКО, В.П. КОБОЛЄВ, Г.М. ОРЛОВСЬКИЙ, Т.С. КУКОВСЬКА	
Геолого-геофізичні дослідження у 62-му рейсі НДС "Професор Водяницький" в Чорне і Азовське моря ...	150
Ю.О. МУРАВЕЙНИК	
Нові публікації з проблем морської геології	155
Ю.О. РУСЬКО	
Здобутки українських морських геологів в експозиції Геологічного музею	160
Підручник "Основи морської геології"	161
З ІСТОРІЇ НАУКИ	
До 100-річчя з дня народження Юрія Юрєвича Юрка ..	163
Гідрографія у співпраці з морською геологією (до 80-річчя з дня народження Л.І. Мітіна)	167
ЮБІЛЄЇ	
Звольському Станіславу Тимофійовичу — 80 років ...	170
ВТРАТИ НАУКИ	
Пам'яті Ігоря Борисовича Щербачова	173